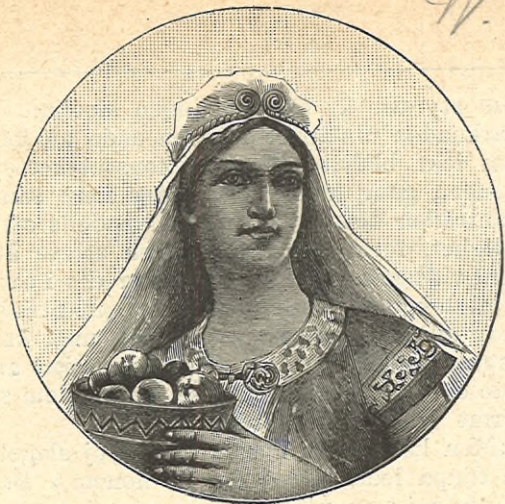

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

W. Anderson H. Faulsgt 39 25

ILLUSTRERAD TIDNING

IDUN

FÖR · KVINNAN · OCH · HEMMET

N:R 95 (670).

ONSDAGEN DEN 29 NOVEMBER 1899.

12:TE ÅRG.

PRENUMERATIONSPRIS PR ÅR: IDUN KR. 5:— IDUNS MODETIDN. MED PLAN- SCHER OCH HANDARB. > 5:— IDUNS MODETID. UTAN PL. > 3:—	UTGIFNINGSDAGAR: HVARJE ONSDAG OCH LÖRDAG. LÖSNUMMERPRIS: 8 ÖRE.	REDAKTÖR OCH UTGIFVARE: FRITHIOF HELLBERG TRÄFFAS SÄKRAST KL. 2—3. REDAKTIONSSEKR.: JOHAN NORDLING.	BYRÅ OCH EXPEDITION: KLARA S. KYRKOGATA 16, 1 TR. ÖPPEN KL. 10—5. ALLM. TEL. 61 47. RIKS 16 46	KOMMISSIONÄRER ANTAGAS ÖFVER HELA LANDET PÅ ALL- DELES SÄRSKILDT FÖRMÅNL. VILLKOR. STOCKHOLM, IDUNS KUNGL. HOFBOKTRYCKERI.
--	--	---	--	---

FRÖKEN ALMA ÖSTERBERG. FRÖKEN AGNES BRANTING.
FRÅN »HANDARBETETS VÄNNER»: DE BÄGGE DIREKTRISERNA.

EFTER FÖR IDUN TAGEN FOTOGRAFI AF A. BLOMBERG.

HANDARBETETS VÄNNERS 25-ÅRS-JUBILEUM.

DET INLEDNINGSTAL, som af ord-
föranden inom nämnda förenings-
styrelse, fru Anna Wallen-
berg, hölls vid jubileumsutställ-
ningens högtidliga öppnande i Akademien
för de fria konsterna sistlidne fredag —
från hvilken högeligen intressanta utställ-
ning Idun i nästa nummer skall lämna en
illustrerad skildring — har af författarin-
nan välvilligt ställts till redaktionens förfo-
gande. Ur den förträffliga historik öfver
Handarbetets vännar, som häri lämnas,
meddela vi hvad vi anse vara af särskildt
intresse för Iduns läsekrets:

För tjugufem år sedan, någon dag i ok-
tober, började den förening, hvars första
jubileum nu infaller, sin verksamhet. Detta
jubileum har Handarbetets vännar
ansett sig böra på något sätt högtidlighålla.
Föreningen har valt att göra det genom en,
om man så får säga, historisk framställ-
ning af sitt arbete från det första året till
gårdagen.

Handarbetets vännars uppkomst och ut-
veckling torde vara bekant för ett stort
flertal, och jag vill därför endast genom
några korta drag i minnet återkalla de
flydda årens mer eller mindre framgångs-
rika verksamhet.

Många af den äldre generationen påmin-
na sig förvisso, hur det svenska broderi-
och tapiserisömsväsendet tedde sig på
1850—60- och 70-talen. Hvem af oss mins ej
sin ungdoms förtjusning öfver alla dessa
kuddar, borddukar och eldskärmar, prydda
med blomsterkorgar, kattor, hundar, ja, till
och med änglar i tapiseri, pärlbroderi,
sammetssöm o. d.! Många af dessa arbeten
ha säkert med pietetsfull omvårdnad gömmts
i vindskontorens kistor och packlådor, un-
der det andra ännu pryda åtskilliga af den
yngre generationens farföräldrars och mor-
föräldrars hem.

I början af 1870-talet började emellertid
några kvinnor i vårt land, hvilka ansågo,
att vi fått nog af de sydda kattorna och
hundarna, tänka på nödvändigheten af en
ändring i den dåvarande smakriktningen.
I att fullfölja detta sitt uppsåt påverkades
de starkt af den berömde konstkännaren
Jacob Falkes förkastelsedom öfver det
europeiska konstnärliga arbetet, sådant det
representerades vid världsutställningen i
Wien 1872. Falke säger bl. a.: »Det enda
märkbart lifskraftiga och för själfständig

utveckling möjliga voro några svenska broderier, grundade på inhemska motiv, nationellt behandlade.» De förut nämnda kvinnorna förenade sina krafter, och våren 1874 utfärdade de till allmänheten ett upprop att deltaga i bildandet af en förening med namn Handarbetets vänner. Den nya föreningen skulle arbeta för »smakens höjande i konstnärlig och fosterländsk riktning». Till vinnande af detta mål skulle föreningen återupptaga och för nutida ändamål lämpa de gamla svenska mönster och färgmotiv, som förefinnas i våra allmogeväfnader, nationaldräkter, spetsar och gamla broderier samt vidare gifva det finare handarbetet en mera konstnärlig riktning och därigenom återupplifva smaken för det samma.»

Våren 1874 började föreningen sin offentliga verksamhet med en utställning, som bl. a. upptog de från Wien-expositionen återkomna broderierna. Samma år inflyttade Handarbetets vänner i sin första lokal, ett litet rum innanför ett vid Drottninggatan beläget växelkontor. Dess enda tillgång, om man får nämna den så, var en beställning på en flossamatta för 100 kronor samt styrelsens garanti för tre månaders hyra.

Ej mycket i sanning och mer än modigt att börja med så litet! Man jämföre det lilla rummet och den anspråkslösa beställningen med föreningens nuvarande stora lokaler, dess lager värdt mellan 60- och 70,000 kronor samt de arbetslöner, uppgående till 20 à 30,000 kronor, som föreningen årligen utbetalar till för den arbetande kvinnor af nästan alla samhällsklasser!

Föreningen utvecklade sig hastigt, och redan under sitt tredje verksamhetsår ägde den en samling af 500 modeller och mönster, icke tagna ur utländska mönsterböcker, utan hemgjorda, om jag får begagna ett sådant uttryck. Detta öfverraskande goda resultat får till stor del tillskrivas den omständigheten att föreningen till medarbetarska, styrelseledamot och vän hade den intelligenta och skickliga konstnärinnan fru Hanna Winge. Det var nämligen hon som under den första tiden utarbetade flertalet af dess modeller och mönster. Under årens lopp har nu i Stockholm uppstått en stab konstnärligt utbildade skickliga mönsterriterskor, till största delen utgångna från Tekniska skolan. I detta sammanhang bör nämnas, att Handarbetets vänner alltid låtit sig angeläget vara att på detta område begagna och uppfostra goda inhemska krafter. Andvändningen af utländska mönster och modeller, där inländska med lika stor eller rättare större fördel kunna begagnas, förekommer tyvärr i många fall i vårt land och torde ha sin grund dels i missriktad sparsamhet och dels i misstroende till den egna kraften. En förändring till det bättre härutinnan skönjes likväl, sedan konstnärerna börjat ägna konstindustrien uppmärksamhet och intresse.

Redan i början af sin verksamhet omfattades Handarbetets vänner med synnerlig välvilja af Hushållningssällskapen, af hvilka den uppburit i anslag 18,200 kronor. Af staten erhåller föreningen ett årsunderstöd af 1,200 kronor. Under åtskilliga år åtnjöt den förmånen af en fribiljett på Statens järnvägar. Tack vare denna senare kunde föreningen med lätthet sända lärarinnor och arbeterskor till skilda orter för att meddela råd och undervisning samt studera och samla alster af utdöende konst-

slöjd. Denna förmån har sedermera blifvit indragen, hvilket är att beklaga, då det på flere ställen inom vårt land, särskildt inom väfnads-, broderi- och spetsindustrierna, sedan långliga tider finnes en folkslöjd, som det skulle vara af stor betydelse för allmogens kvinnor att under sakkunnig ledning uppehålla, utveckla och förädla. Sådant verksamhet skulle säkerligen utgöra en häfstång för allmogeklassens intelligens — denna viktiga faktor i ett folks lif.

Utom sin ständigt fortgående verksamhet har föreningen mången gång med rätt stora uppostringar deltagit i utländska och inländska expositioner: i Wien, Filadelfia, Chicago, Amsterdam, Karlsruhe, Köpenhamn och Glasgow samt i Stockholm, Göteborg och flere andra svenska städer. Pris eller »mention» ha erhållits vid alla dessa tillfällen — vid utställningen i Stockholm 1897 två guldmedaljer. Utom arbeten i schattersöm, applikation och guldbroderi hafva utställts väfnader af mångahanda slag: flossaväfnad för mattor, rödlakan, krabbasnår, rosengång, munkabälte och hvad de nu allt heta, dessa för Sverige egendomliga väfnader, samt sist, men ej minst gobeliner. Det är ett faktum, att gobeliner numera tillverkas i Sverige. Föreningen började med att väfva mindre sådana för kuddar, bänkdynor, dörrstycken och stolbeklädnader samt en och annan gardinbård. Så gjordes försök med landskap, och slutligen har föreningen vågat sig på det i denna bransch svåraste af allt, nämligen figurer. Gobelinbeställningar ha utförts för bl. a. Gripsholms och Stockholms slott samt för en mängd privata personer både i Sverige och utomlands. Vidare ha en mängd gamla gobeliner af föreningen restaurerats. Utom den på denna utställning exponerade, efter kartong af Carl Larson utförda, har föreningen under arbete eller förbereda fem gobeliner för expositionen i Paris nästa år. — Gobelinväfverskorna äro, med några få undantag, kvinnor af folket. Den första i föreningens tjänst anställda var Anna Albrektsdotter från Skåne. Hon hade lärt konsten af sin mormor.

Inom spetsknypplingen har Handarbetets vänner äfven utöfvat en gagnande verksamhet. Den har satt sig i förbindelse med och sysselsätter knypplerskor både i Dalarna, Skåne och Vadstena med omnejd.

Särskildt förtjänar nämnas föreningens arbete på den kyrkliga konstens område. Initiativet till denna verksamhet togs af fru Winge, och den har sedermera under fröken Brantings ledning i hög grad utvecklats. En mängd beställningar å altarkläden, bokdynor, kalkkläden och kormattor hafva utförts, dels till flere af hufvudstadens kyrkor, dels till andra städer och till landsorten. Särskildt anmärkningsvärdt är det af fröken Branting för Chicagoutställningen komponerade antependiet. Detta åtnjöt äran att afbildas i nämnda utställnings illustrerade katalog.

Flerfaldiga handarbetskurser ha af föreningen anordnats; och dess väfskola, som på ett mönstergillt sätt förestås af fröken Ann-Margret Hamilton, är i ständig verksamhet.

Handarbetets vänners föredöme har i vårt land väckt till lif förut ej anade krafter inom det textila och konstindustriella området, och såväl i Stockholm som i landsorten ha uppstått en mängd företag med liknande syfte som denna förening.

Att vara ledamot af Handarbetets vän-

ners styrelse är förvisso ingen sinekur. I marknaden utsläppes icke en enda modell, som icke blifvit gillad af konstutskottet. Mången gång kan detta under flere sammanträden diskutera en enda modells stil- enlighet, form och färg. Ingen större åtgärd vidtages, utan att ha förberedts i ekonomiutskottet. Dessa utskott sammanträda hvar eller hvarannan vecka, och man kan förstå, hur mycken tid och hur mycket arbete deras ledamöter skänka den af dem så varmt omhuldade föreningen.

»Men härföraren ensam vinner ej slaget; de djupa leder vinna det åt honom.» Det är för mig en plikt på samma gång som ett nöje att uttala ett hjärtligt tack till föreningens alla arbeterskor, utan hvilkas vakna intelligens, skicklighet och kärlek till sina uppgifter det ej vore möjligt för föreningen att så som nu sker sköta sin verksamhet — en verksamhet som alltid bär prägeln af den intressegifvande individualitet, som i vår — schablonens och fabriksarbetets tid — så sällan framträder.

Till sist ett ord om hur Handarbetets vänner förverkligat den idé, uppnått det ideala mål den gjort till sitt: hemslöjdens förädling i fosterländsk och konstnärlig riktning. Att dess arbete visat sig vara konstnärligt, torde ingen kunna förneka; ej heller kan man neka den erkännandet att utöfva en fosterländsk verksamhet. Ty är det ej fosterländskt att lära sitt lands kvinnor att själfva arbeta för att pryda och försköna sina hem? Hvad förädla, om ej att låta det uppväxande släktet vänja sig att älska sköna och stilfulla föremål? Skönheten föraktas mången gång; dess gudomliga ursprung misskännes, och den skjutes alltför ofta åt sidan af det, som är nyttigt och nödvändigt. Men om man tänker efter, finner man lätt, att en nyttig och nödvändig sak likaväl kan göras vacker som ful. Det kostar ej, om man förstår sin sak, mer än det senare. Material, form och färg äro gemensamma för båda. Hvarför då ej välja ett stilfullt material, hvarför ej så gärna göra formen vacker som ful, hvarför ej färgerna harmoniska i stället för oharmoniska? Hvarför icke i ett handarbete visa det logiska förstånd, som skänker det största behaget åt alla arbetade föremål?

Kvinnligt handarbete kan visserligen tyckas mången vara af underordnad betydelse. Men det, som förskönar hemmet, förlyfvar detsamma och bidrager på så sätt att göra det älskad af familjemedlemmarna och i och med detsamma till en kär medelpunkt. Och det är sammanhållningen, som gör familjen stark, kraftig och karaktärsfull.

Sträfvanden, som anses vara af underordnad vikt, visa sig dock mången gång som betydelsefulla insatser i ett folks utveckling. Och det är min öfvertygelse, att Handarbetets vänner har utöfvat och alltjämt kommer att utöfva en för vårt land och vårt folk gagnande och välsignelserik verksamhet.

EN FRISK, FOSTERLÄNSK KAMRAT- ANDA BLAND SVERIGES UNGDOM

har ungdomstidningen »Kamraten» gjort till sitt främsta mål att väcka och utbreda. Nu i jultider må därför alla föräldrar bland skänkerna i de ungas julklappskorg äfven komma ihåg ett prenumerationskvitto för år 1900 på Kamraten, denna Nordens erkänt förnämsta ungdomstidning!

SOPHIE ADLERSPARRE.

ELLEN ANKARSVÄRD.

HANNA WINGE.

MOLLY ROHTLIEB.

HANDARBETETS VÄNNERS STIFTARINOR.

NÅGRA NAMN UR HANDARBETETS VÄNNERS ANNALER.

FÖRENINGENS STIFTARINNA och första ordförande var Sophie Adlersparre, född Leijonhufvud, denna märkliga personlighet, till hvilken vårt lands kvinnor stå i outplånlig tacksamhetsskuld för den väg hon brutit och det föredöme hon gifvit. På tal om bildandet af Handarbetets vänner säger en af hennes biografier: »Man tvekade, man nekade, man pekade på otaliga hinder och svårigheter, men intet fick gälla inför hennes friska och modiga vilja. Det skulle gå, — och det gick!»

Den konstnärliga själen i det nybildade företaget var fru Hanna Winge. Hennes verksamhet på detta område utgör »kärnpunkten och höjden af hennes livsverk.» Hon offrade för den tid och krafter så som ingen annan. Hanna Winge var snillet, som bröt den väg, på hvilken talangerna sedan med sådan framgång vandrat fram.

Bland de öfriga stiftarinnorna märkas fru Ellen Ankarsvärd, som ända till sin död, 1898, kvarstod i styrelsen och hvars klara omdöme och rika erfarenhet i hög grad gagnade föreningen, samt fröken Molly Rohtlieb, den enda kvarlevande, och som således under ett halft sekel skänkt föreningen sina bästa krafter.

Tillsammans med »de äldsta» må äfven nämnas fröken Hanna Lindberg, hvars ekonomiska stöd var föreningen till ovärderlig nytta under de första brydsamma åren, samt målaren Jacob Kulle, som med sin kändedom om den sydsvenska textila konsten gagnade föreningen bl. a. genom uppköp af modeller och genom arbete för att återupplifva den gamla skånska väfnadskonsten.

Handarbetets vänner första direktör var fröken

Fletwood, numera mrs Derby; den andra var fröken Eketrä, numera fru Petrelli. Båda voro fullt vuxna sin post och skötte den med osparad nit, skicklighet och intresse.

Den nuvarande direktören är fröken Agnes Branting, som utnämndes 1891. Hon har genomgått Tekniska skolan och sedermera utbildat sig genom åtskilliga studier inom och utom Sverige. Särskildt har hon under en längre vistelse utomlands gjort studier i parametik. Utom sin konstnärliga kompetens besitter fröken Branting en egenskap, som kan sägas utgöra en synnerligt viktig faktor vid den post hon bekläder, nämligen en sällspord finhet, älskvardhet och takt i sitt personliga uppträdande.

Ekonomidirektör är sedan 17 år tillbaka fröken Alma Österberg. Hon sköter med aldrig svikande reda och noggrannhet föreningens mången gång knappa, aldrig lysande ekonomi.*

Styrelsens nuvarande ordförande är fru Anna Wallenberg, utnämnd 1886. Frågar man dem, som i styrelser och kommittéer samarbetat med fru W., hvilka egenskaper det är som göra henne så synnerligen lämplig för dylika värf, så får man till svar: »Hennes stora organisationsförmåga, hennes klara blick, som aldrig skymmes af detaljerna, utan först och främst ser enheten, vidare hennes snabba uppfattning, hennes villighet att personligen åtaga sig arbete, hennes frihet från all auktoritetstro samt hennes från allt hvad småsinne heter fria karaktär, med ett ord hennes förmåga att alltid vara en stödjande, aldrig en tyngande kraft.» Dessa förträffliga egenskaper komma ej minst Handarbetets vänner till godo.

Föreningen har äran att som hedersordförande räkna h. k. h. kronprinsessan samt bland sina hedersledamöter d. k. h. kronprinsen och kronprinsessan samt h. k. h. prins Eugen.

Det finnes helt visst ej mer än en mening om den stora betydelsen af den verksamhet föreningen Handarbetets vänner under de gångna 25 åren utvecklat. Den har varit af ovärderligt gagn för vårt fosterland, och den har långt utom dess gränser fört Sveriges runor med den äran.

G. L.—R.

ÖGONBLICKSBILDER. TECKNADE FÖR IDUN AF ELIN AMEEN.

IV.

SKYMNINGEN breder sig stilla, dämpande sin i mitt rum, ger allt en djupare, mattare förtoning och kommer mig att försjunka i vakna drömmar, där jag hvilar på min soffa. En doft af rosor tränger fram till mig från det lilla hörnbordet där borta med fotografierna. Det är praktfulla, yppiga rosor, och de ha fått sin plats tätt framför hennes bild. Hvilken ödets nyck förde dem just hit i dag till mig på hennes dödsdag! Hon älskade rosor, liksom hon älskade allt, som gaf lifvet glans, skönhet, fest och berusning. Men mest af allt hade hon älskat *honom*, som icke har en aning om, att doften af hans rosor i detta nu omsväfva hennes bild. Min sjuksköterska gaf mig dem — hon hade på sin promenad i dag besökt

en resande familj, hos hvilken hon en tid vistats. *Han* hade köpt en hel korg med rosor på en utställning och räckte dessa åt min vårdarinna. Det var så de kommo att stå, där de nu tala till mig om min ungdomsväns kärlekssaga.

För *hans* skull förlorade hon allt, hem, moders och systrars kärlek, sitt namn och sitt rykte. Men jag vet, att hon kunde följt honom till lifvets slut, som en slafvinn, som en hund följer sin herre, ty så älskade hon honom, att hon, som annars bar sitt hufvud så stolt och aldrig tälde en skymf, böjde sig i tillbedjande undergifvenhet för honom och i hans kärlek sökte tröst för allt, som hon måste lämna. Hur länge varade berusningen och lyckan? Jag vet det ej — jag vet blott, att hon, öfvergifven af den, för hvilken hon offrat allt, sårat till döds, förskjuten, hemlös, icke mera brydde sig om att ens i sitt eget medvetande bära sitt hufvud stolt. Besinningslöst, hejdlöst, utan rast eller ro, döfvande kroppsliga och andliga marter med det förfärliga morfingiftet, framlefde hon ännu några år af sitt lif i den stora världsstaden, därifrån ryktet om hennes excesser stundom fördes hit upp till norden.

Människornas skarpa tungor äro aldrig hvasare än öfver en ung kvinnas rykte, och aldrig hade de hvässats skarpare än öfver henne. Men *honom*, som störtat henne, gaf man ingen skuld — han samlade rikedomar, steg till en af landets höga förtroendeposter, vann en ung brud ur en af dess förnämsta familjer och förjagade utan tvifvel minnet af *hennes* från sin af ära och lycka omsträlade tillvaro.

Omtöcknad af morfins inverknings, bruten, döende, dref henne en oemotståndlig längtan mot norden, mot hemmet. Måhända trodde hon, att hon där skulle återfinna den svunna barnafriden, som en gång lyste ur hennes klarblå ögon; måhända tänkte hon, att hon ville dö närmare *honom* — ingen vet det, ty åt ingen sade hon det. Moders, systers och väners dörrar voro för alltid tillslutna för henne, och hon gjorde intet försök att klappa på hos någon.

Som en främling dog hon i sitt fädernesland, några gator från sitt barndomsheim, på ett hotell, vårdad af legda händer, utan ett ord, en hälsning, en klagan eller bön till dem, som en gång stått henne nära. Men under hennes hufvudgård låg en psalmbok, och inuti den hittades en pappersremsa, på hvilken stod skrifvet: *Till min moder. Guds barmhärtighet öfvergår allt förstånd och är större än äfven en moders kärlek.*

Hennes kista höljdes med blommor, och vi alla, som stängt våra dörrar för henne, närvaro, när hennes stoft sänktes i familjegraven, hvars portar öppnade sig vidt för att taga mot den vilseförda och lämna henne en plats hos dem, som gått före in i evigheten.

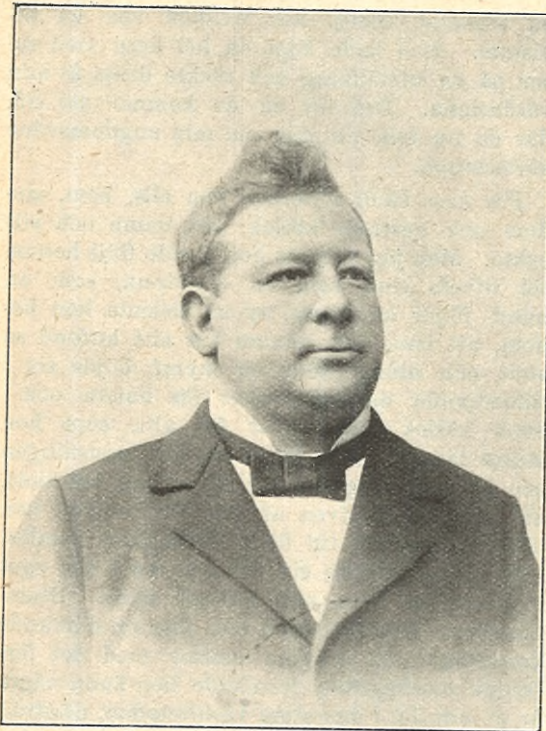
Allt detta återväckte rosorna i mitt minne, *hans* rosor, som dofta och glöda framför hennes bild. Och medan skymningens skuggor blifva djupare, och föremålen i rummet antaga fantastiska former, däri fantasi och verklighet blanda sig samman, tycker jag mig se, hur porträttets ögon få lif, hur läpparna öppna sig till ett svagt leende, och hur de fina näsborrarna vidga sig för att insupa rosornas doft.

Så dofta, ni blommor, och ge all er skönhet i dag åt henne, som en gång älskade så varmt och felade så djupt! I morgon är eder doft förbi, eder glans slocknad!

FRU ANNA WALLEMBERG.
ORDFÖRANDE I STYRELSEN FÖR »H. V.»

* Om alla dessa uttalade fru Wallenberg i sitt tal föreningens tacksamma erkännande.

A. Edlund foto.

REDAKTÖR ANDERS JEURLING.

EN FOLKTIDNINGS TIOÅRSJUBILEUM.

IMORGON TORS DAG blir det på dagen jämnt tio år sedan första numret af Stockholms-Tidningen utsändes bland allmänheten. Det publicistiska organet, som genom sin prisbillighet och pigga, populära ton vände sig direkt till samhällets breda lager, blef snart uppmärksammat och utvecklade sig, som bekant, inom kort till en verklig folktidning, en svensk »Le petit journal», hvilken för närvarande räknar en sammanlagd dagsupplaga af mellan 90- och 100,000 exemplar — den största spridning någon daglig tidning hittills ernått i vårt land.

Tidningens grundläggare och hufvudredaktör, hr Anders Jeurling, kan nu med berättigad stolthet se tillbaka på sitt verk, som under hans energiska och vakna ledning vuxit sig starkt på den korta tiden af ett decennium. Det har varit något af en Rudolf Walls skarpa tidningsmannablick, som ledt J. i hans ihärdiga arbete och lärt honom att förstå och uppfylla den stora publikens kraf på en modern bilighetstidning: ett rikt omväxlande och lättläst innehåll, hvori dagshändelserna ej få sakna det sensationellas sauce piquante, lika litet som den politiska ledaren sin satiriska udd.

Men man tillämpar sig ej oförberedd en sådan seger på journalistikens torneringsbana. Också hade J. bakom sig ett femtonårigt arbete i publicitetens tjänst, då han 1889 startade Stockholms-Tidningen. Omedelbart efter att ha avslutat sina akademiska studier i Upsala började han nämligen 1875 redigera och utgifva Gotlands Allehanda, hvarmed han fortsatte intill år 1878. Därefter stod han i spetsen för Karlstadstidningen åren 1879—84, och tillhörde sedan Aftonbladet från 1884—89, däraf åren 1885—87 som utgifvare.

Till sitt väsen är redaktör Jeurling en älskvärd och varmhjärtad personlighet och följaktligen högt uppburen såväl af sin redaktionsstab som af sina kolleger; ej minst har han förvärfvat sig sympatier och tacksamhet af många blyga författarämnena, dem han städe är redo att uppmuntra och hjälpa framåt genom att öppna sin tidnings spalter för deras pennor.

VÅRA ILLUSTRATIONER.

»DOKTORINNAN HENRICSSON».

Härom dagen afled å Sofiahemmet efter en längre tids sjukdom fru Charlotta Henricsson, född Bellman, under en lång följd af år känd i hela vårt land som en utmärkt sårkärska.

Fru Henricsson var född den 22 oktober 1833

i Stockholm, där fadern var skräddaremästare. Vid 28 års ålder blef hon antagen till elev hos den för sin skicklighet i sårkärskonsten bekanta och med rätta berömda »jungfru Åhrberg», och hon var den enda, som under jungfru Åhrbergs långa verksamhetstid kom i åtnjutande af denna förmån. Sedan hon därpå ett par års tid varit anställd vid Serafimerlasarettet, började hon 1865 egen verksamhet, hvilken hon ock sedan dess med växande framgång utöfvat. År 1878 ingick hon äktenskap med snickaremästaren Bernhard Henricsson, och hon gjorde sedan snart sitt nya namn »doktorinnan Henricsson» lika bekant och värderadt som det förutvarande »doktorinnan Bellman».

Sin största kundkrets hade hon i hufvudstaden, där hon söktes af talrika sjuka, till och med ur de högsta kretsarne; men hon anlätades många gånger, och med framgång, äfven långt utanför hufvudstadens område. Sin läkeverksamhet fortsatte hon, med oförminskadt ungdomligt nit och intresse, till för ett par månader sedan, då hon till följd af ett länge tåligt buret kroniskt lidande måste undergå operation, och för hvilket hon nu dukat under.

GENERALDIREKTÖR HUGO WILHELM MARTIN afled för några dagar sedan helt plötsligt till följd af hastigt påkommen hjärtkramp.

Son af framlidne magistratssekreteraren i Stockholm N. W. Martin och hans maka född Braun, föddes den nu afidne 1849, inskrefs som student i Upsala 1868 och absolverade därstädes 1880 sin juris licentiatexamen, hvarpå han samma år disputerade för doktorsgraden med en afhandling »Om ackord i konkurs enligt svensk rätt». Strax därefter utnämndes han till docent i svensk och allmän lagfarenhet och romersk rätt. Två år senare blef han sekreterare i generaltullstyrelsen och redan samma år tillförordnad byråchef därstädes, hvarpå 1887 följde utnämningen till expeditionschef i civildepartementet och 1895 till chef för landtmäteristyrelsen, med generaldirektörs namn och värdighet.

Närmast sörjes han af maka, född Rydberg, flere barn och syskon samt andra anförvanter.

STUDENTSÅNG!

DEN SVENSKA STUDENTSÅNGEN har anor, som vi alla veta, och i morgon firar director musices Ivar Hedenblad sitt tjugufemårsjubileum som den upsaliensiska studentkörns ledare. Då komma de hvita mössornas bärare hit från den eviga ungdomens stad, och entusiastisk och frisk skall student-sången stiga i vinterluften, bringande sin hyllning åt den, som i ett kvartsekel fört studentsångens rnor med den äran.

Ivar Eggert Hedenblad är född 1851, blef student 1871 och öfvertog i november 1874 ledningen af »allmänna sången». Efter fleråriga musikstudier i utlandet kallades Hedenblad 1881 till *director musices* vid Upsala universitet, hvilken befattning då genom J. A. Josephsons fränfalle blifvit ledig.

Många äro de sångartriumfer, som H. under sin långvariga dirigenttid hemfört åt Upsalasången, hvaribland uppträdandet å Parisutställningen 1878, besöket i Finland 1893 och Berlinerfärden 1898 låtit särskildt tala om sig.

Åtskilliga yttre utmärkelser hafva naturligtvis kommit H. till del i hans representativa och framskjutna ställning. Sålunda erhöil han efter jubelfesten 1893 sachsiska orden »Hvita falcken» och Nordstjärnan samt efter O. D:s sångarfärd till Finland sommaren 1894 ryska St. Stefaniordens II Kl. Som belöning för de stora administrativa förtjänster han inlade om ordnandet af den nordiska musikfesten vid Stockholmsutställningen 1897 erhöil han Vasaordens kommandörskors. Att han innehar medaljen »Literis et artibus» faller af sig själf.

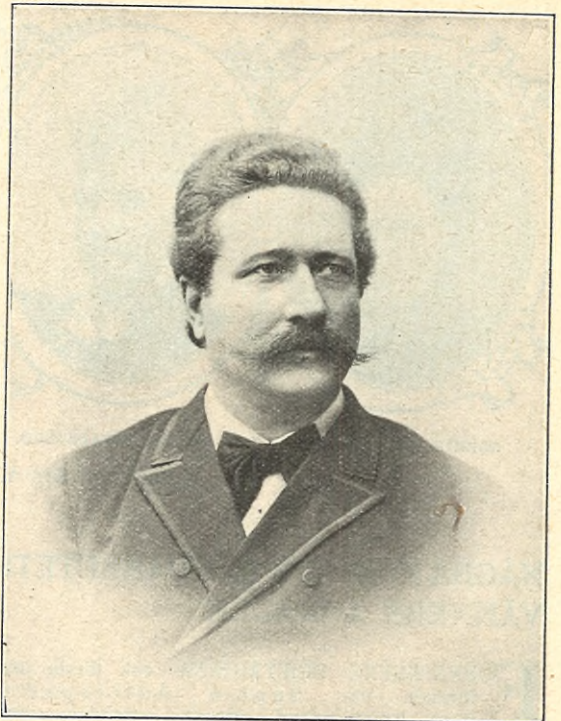
Direktör Hedenblad, som är en man i sin fulla kraft och med oförminskad entusiasm för sitt kall, torde tvifvelsutan ännu länge komma att främja vår nationella tonkonst i egenskap af Upsalasångens ledare.

HVAD SKULLE HAN SVARA?

IV.

DÅ PRÄSTEN i Neagas skiss skall afgifva svaret till sin hustru på hennes fråga: »Hon var din kärlek, icke sant?» är det ej nödvändigt att han antingen genom skärande lögn förnekar sin ungdomskärlek såsom hvarken nu existerande eller hafvande existerat eller genom rena sanningen krossar ett oerfaret barnahjärta.

Prästens svar kunde förslagsvis lydt på följande sätt: »Ja, barnet mitt, jag har verkligen hållit mycket af henne för många år sedan, och det gör mig så ondt om henne, men nu har jag ju dig.» Och så kunde

Dahlöf foto.

DIRECTOR MUSICES IVAR HEDENBLAD.

prästen beledsagat sina ord med sådan visad värme, som mellan älskande är vanlig.

I smekningen behöfde ej ligga en lögn, ej heller i en öppen blick, ty han måste säkert i denna stund, då han ville skydda sin lilla hustru för sorg, äfven känna mycket varmt för henne. Och säkert skulle han kunna bringa henne till lugn och troligen äfven kunna bibehålla henne däri genom vaksamhet och kärleksfullhet.

Men skulle barnet visa sig höra till dessa själar, som ej låta sig nöja, förrän de tänkt till botten af allt, då skulle hon också hafva kraft att bära sin krossade illusion, blott den icke kom öfver henne för oförberedt, utan att därför åt sig och sin man skapa ett helvete genom bitterhet.

Detta är nu en föreslagen lösning på konflikten i valet mellan sanning och lögn: att gå liksom en medelväg. Men nu undras till sist, om konflikten någonsin hade behöft tillspetsa sig så, som författarinnan låtit den göra, såvida ej vår hjälte omöjigen kunnat förskaffa sig sin Amerikaväns adress. Men troligen hade han adressen, och då borde väl han, som känt en häftig smärta vid Amerikabrefven och som »inom sig närde liksom ett vansinnigt, dåraktigt hopp» för sig klargjort situationen och för säkerhetens skull låtit ett kärleksbref flyga ut till Amerika, innan han gick och friade till sin nya lilla bekantskap.

JEANETTE.

»RESEÄFVENTYR».

DEN LILLA TÄFLINGSSERIE, som under denna rubrik sedan någon tid influtit i bilagan, avslutas i dag med »äfventyret» nummer XVIII. Återstår nu att förfoga öfver de 50 kronor, som af redaktionen utfästas som pris »antingen att oakortadt tillfalla förf. af den skildring, som mest slår an på läsekretsen, eller, om flere manuskript skulle anses förtjänta af belöning, att utdelas i lämpliga poster allt efter de olika skildringarnas literära värde sins emellan.»

Vi bedja nu därför alla intresserade att *snarast* insända sitt utlåtande angående prisfördelningen, för att vi därefter på grundval af *läsekretsens egen omröstning* må kunna afgöra täflingen.

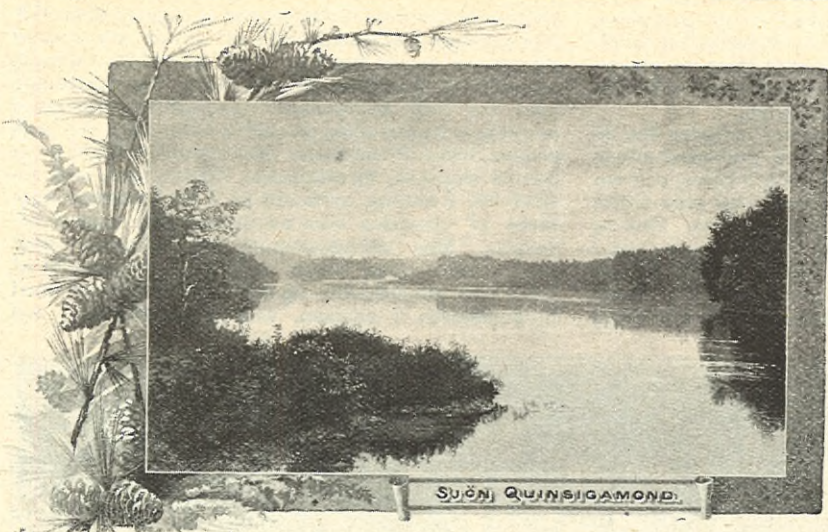
RED. AF IDUN.

FRU CHARLOTTA HENRICSSON.

GENERALDIR. H. W. MARTIN

SVERIGE I AMERIKA. NÅGRA BILDER FRÅN EN 50-ÅRIG AMERIKANSK STAD AF HELGE SANDBERG.

DET ÄR ett rätt egendomligt faktum, att den svenska emigrationen till New England-staterna först under de senaste tjugu åren tagit fart — emigrationen just till de stater, dit man, enligt traditionen och de isländska sagorna, vill förlägga Leif Erikssons och de nordiska vikingarnes färder till »Vinland det goda». Man är ju icke riktigt på det klara med stället, där de landade, men man får väl tillerkänna framlidne Harvard-professorn E. N. Horsfords m. fl:s antaganden något värde, att det skulle varit i närheten af Boston, å Charles rivers stränder. Lämnande de få minnesmärken, som man trots sig finna efter vikingarne — t. ex. skelettet i rustning vid Fall river, som Longfellow så högtidligt besjungit, eller det egendomliga runda tornet i Newport, eller »runstenen» vid Taunton river, den s. k. Dighton rock*, hvarå jag icke kunnat upptäcka en enda ärlig svensk runa — åt sitt värde, har man dock i senare tider, på initiativ af Ole Bull, Longfellow m. fl., rest en staty af Leif Eriksson i Boston, som för evärdliga tider skall föreviga de isländska vikingarnes upptäckande af Amerika omkring år 1000.

De svenska kolonier, som här och hvar i senare tid uppstått i New England-staterna, skilja sig i väsentlig mån från dem »in the far west». Här hafva våra svenska invandrare — mest skåningar och värmländingar — hamnat i gamla ordnade amerikanska samhällen med historisk bakgrund; samhällen, som äro så vidt skilda i alla möjliga hänseenden från Västerns, som t. ex. — för att anföra en liknelse från vårt eget långsträckt fädernesland — en gammal syd- eller uppsvensk odalbygd är olik Malmbergets ordnade förhållanden. Här i New-Englandstaterna trifvas våra landsmän synnerligen väl, och resa de därifrån någon gång för att söka den s. k. lyckan i Västern, återvända de snart till New-England-köttgrytorna igen.

Och det är icke så underligt! Själva naturen påminner dem osökt om »hembygdens skogar och dalar». Enkannerligen Worcester**, »Massachusetts hjärta», som staden kallas, är ett stycke Värmlandsnatur och den i närheten belägna sjön Quinsigamond ett stycke Fryken.

Det är på tiden, att detta idoga och lifskraftiga svenska Worcester får sitt eget lilla kapitel i någon mera allmänt spridd svensk illustre-

* Det har n. m. konstaterats att figurerna äro indian-hieroglyfer.

** Uttalas: Worster.

rad tidning, så mycket hellre, som Worcester är det mest typiska svenska samhälle och den mest representativa svensk-amerikanska stad inom hela unionen, hvilket skulle kunna bevisas.

Staden Worcester, som i fjol den 28 februari frade sitt halfsekeljubileum som stad — köping (town) var den redan 1722 — har omkring 110,000 invånare, däribland inemot 12,000 svenskar med barn och blomma, fördelade på nio svenska församlingar, med egna kyrkor. Tjugufyra svenska föreningar finnas. Fyra svenska tidningar utgifvas, däribland »Skandinavien», den största veckotidning på svenska språket, som utkommer i Amerika.

Det är endast 30 år sedan, den förste svensken ankom till Worcester. Idun har redan en gång förut omtalat honom: musikhandlaren C. F. Hanson, kompositören till den första svensk-amerikanska operan »Frithiof och Ingeborg», som någonsin skrivits i Amerika, hvilken i december 1898 gick öfver scenen i Worcesters största teater. Operan har som bekant tillägnats konung Oscar, som mottagit ett

C. F. HANSON.

HJALMAR NILSSON.

prydligt textadt och inbundet ex. af densamma. Herr H. är född i Uddevalla 1848 af en mycket musikalisk släkt och kom redan vid 16 års ålder till Amerika. Han är gift med en amerikanska och har tre barn, däribland sångerskan Lillian Hanson-Gray, som utförde Ingeborgs roll i sin faders opera. (Se Idun, n:r 3, 1899.)

Som regissör för nämnda opera fungerade de »Skandinavias» redaktör herr Axel Tode, en i svenska teaterkretsar bekant person från våren 1889, då han debuterade på Dramatiska teatern i lustspelet »Din nästas hustru». Hr Tode är född i Kalmar 1858 och har studerat i Göteborg och Upsala. Sin gamla kärlek för teatern äger han ännu kvar och har uppträdt på tiljan äfven i Amerika åtskilliga gånger. På en bazar för ett välgörande ändamål exponerade han sig en gång som jättekvinna, à la Sigurd, och väckte ohejdad munterhet. Han är koloniens viktigaste svensk! Porträttet framställer honom i en roll i komedien »Han är icke svart-sjuk».

I sammanhang härmed återgifva viden sym-

FERDINAND FLODIN.

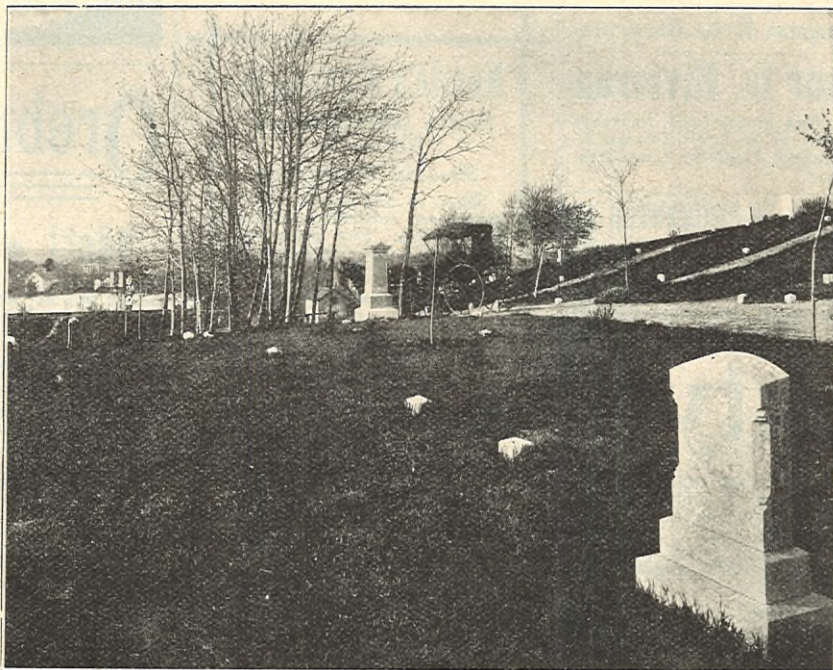

JAMES FORSSTEDT.

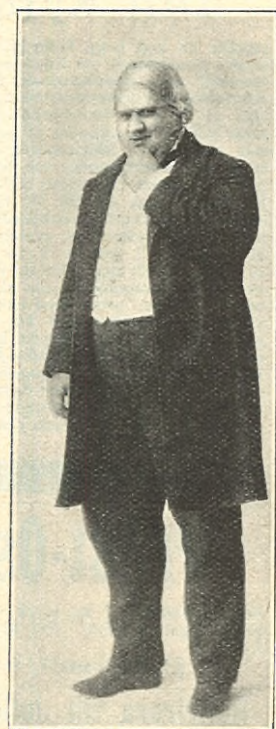
patiska bilden af f. redaktionssekreteraren i »Skandinavien», herr Hjalmar Nilsson, den ende svenskfödde af solisterna i ofvannämnda opera, där han återgaf Björns parti. I fråga om spel och utseende lär han tagit lofven af alla de uppträdande. Han kunde göra något karaktäristiskt af sin roll, ty han har alltid haft godt vikingagry i sig. Hr N. är mest känd som sångledare för flere sångkörer i Boston och Worcester och har bl. a. stiftat sångför. Brage, en af de största i staden. Han har äfven tillsammans med »Skandinavias» affärsföreståndare, herr Eric Knutson, utgivit ett mycket förtjänstfullt arbete öfver »Svenskarna i Worcester 1868—98», rikt illustrerad. Hr N. är född i Nora 1860 och har studerat vid Tekniska elementarläroverket i Örebro. Hr N. är n. m. redaktör för illustrerade veckotidningen »Svea».

En annan af stadens mera bemärkta svenskar var i flere år fotografen Ferdinand Flodin, som helt nyligen flyttat sina penater till sin fädernestad Stockholm och etablerat sig i Drottninggatan 29 A, där hans utställning af fotografier i s. k. platina- och pigmenttryck väckt icke så litet upseende. Han hade en af de elegantaste ateliererna i hela New England och var en tid sekreterare för New England Photographers Club, hvilket visar, att han är populär bland sina kolleger. Det är han, som utfört de fotografier, som beledsaga denna uppsats. Hans förnämsta arbete är dock det af honom själf utgifna praktverket »Vårt Fädernesland», som utkom 1897, ett arbete påminnande om »Finland i bilder», till hvilket vi icke här i Sverige ännu hafva något motstycke. Hr F. är född 1863 och således ännu en ung man. Med den energi, som är ett särskildt utmärkande drag hos honom, torde många af hans vackra idéer inom fotograferingskonsten snart finna jordmån äfven i Stockholm.

En af de äldre svenskarne i Worcester, som mer än någon annan i New England höjt det svenska namnet, är ingenjör James Forsstedt. Han har i 18 år varit anställd, senast som assisterande superintendent vid de stora Washburn & Moens stålträdsfabrikerna, vid hvilka tusental af våra landsmän äro anställda. Öfverallt där ingenjör Forsstedt ställt sin intelligens, sin arbetsförmåga och representativa personlighet till sina landsmäns förfogande, har framgång för saken varit gifven. Så har han varit den själfskrifne talaren vid alla John Ericssons- och Gustaf Adolfs-fester, bazarer och nödhjälpsfonder, befrämjat den svenska tidningspressen, varit leda-

SVENSKA KYRKOGRÅDEN I WORCESTER.

AXEL TODE I »HAN ÄR ICKE SVARTSJK.»

SVEA GILLES KLUBBHUS VID QUINSIGAMOND.

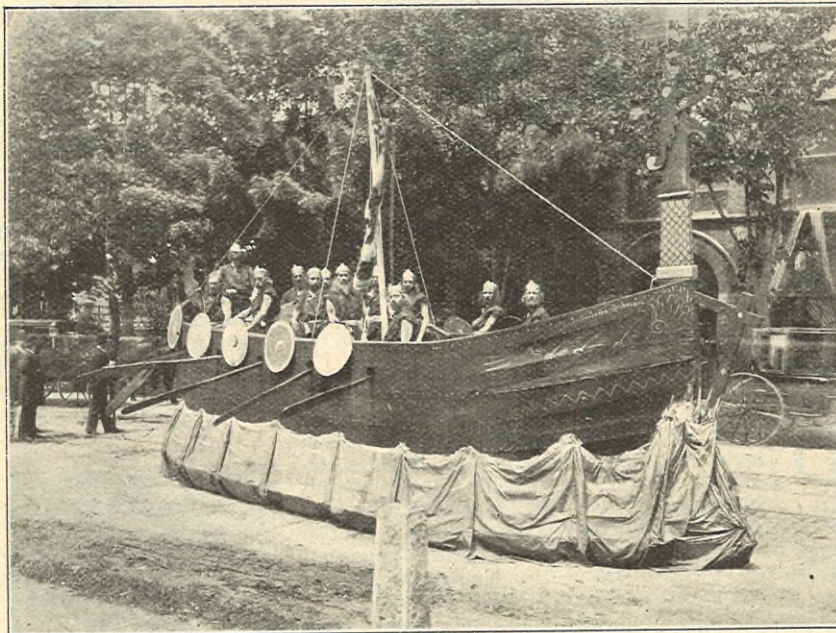
mot i den amerikanska skolstyrelsen och i de amerikanska skolorna gjort stora förbättringar med ventilation, värmeledning etc. Man har också till stor del honom att tacka för, att den svenska kyrkogården i Worcester blef en verklighet. Herr F. lämnade Worcester i februari 1898 och är numera anställd som öfveringenjör vid det stora Nordiska metallaktiebolaget i Västerås, och äro fäderneslandet och staden Västerås — som har stora förutsättningar

att blifva en fabriksstad af rang — att gratulera, som återbördat en i sitt fack så utmärkt kapacitet. Men Worcester har genom honom gjort en ytterst känbar förlust. Hr F. är född i Avesta 1851 och är en dalkarl af äkta skrot och korn.

Svenska kyrkogården i Worcester invigdes den 30 maj (The »Memorial-day», den s. k. grafsmeckningsdagen) 1886. Yttnehållet är nära 9 acres, och om kring 1.500 landsmän hafva redan lagt sina trötta ben till ro inom dess fridlysta område. Den är mycket vackert, högt och fritt belägen samt sluttar sakta ned åt en liten insjö. Till höger nederst på planschen synes tändningen »Skandinavias» grafplats där ett par af dess f. d. redaktörer funnit den eviga hvilan, sida vid sida: *Carlos Goldkuhl* (son till dr Goldkuhl i Wäxjö) och *Bengt Åkerlund*, bör dig från Jönköping (där fadern var v. häradsförordning), bägge i lifstiden begåfvade personer, af liemannen skördade vid 35 års ålder.

Stadens mest svensk-svenska förening är *Svea Gille*, stiftad af *Charles Beck*, som ännu är den mest lifgivande själen i företaget. Föreningen har en mycket elegant klubblokal, en hel våning på själfva »Storgatan» (Main Street) Dessutom äger den ett af stadens vackraste klubbhus, pittoreskt beläget vid sjön Quinsigamond, som kostat sina modiga 10,000 dollars. Föreningen har i synnerhet vid mera allmänna festliga tillställningar väckt beaktning bland amerikanerna,

vilka till och med blifvit slagna af häpnad öfver Gille's uppfinningsförmåga. Så t. ex. vid en större parad på nationaldagen den 4 juli 1892 till ära för Columbi upptäckt af Amerika, då Svea Gille demonstrerade med ett fullt bemannadt *vikingaskepp*, som sakta och säkert framseglade på själfva »Storgatan» — utan synbar drikraft (hästarne voro nämligen dolda inom ljusblå skycken, föreställande vågorna) och med årtalet 999 i aktern, syftande på Leif Erikssons upptäckt af Amerika som en protest mot dagens betydelse. Men vikingaskeppet framkallade allmänt jubel under hela resan, och vid passerandet af City hall (stadshuset) ägnade stadsstyrelsen, med borgmästaren i spetsen, våra vikingaättlingar den

SVEA GILLES VIKINGASKEPP.

Bal-Siden

65 öre till kr. 16:45 pr meter

från mina egna fabiker

äfvensom svart, hvitt och kulört **Henneberg-Siden** från 65 öre till kr. 16:45 pr meter — slät, randig, rutig, fasonerad, damast m. m. (cirka 240 olika kvaliteter och 2,000 olika färger, mönster m. m.).

Siden-Damast	fr. 90 öre—16,45	Bal-Siden	fr. 65 öre—16,45
Siden-Bastklädn. pr robe	kr. 12,30—58,80	Siden-Grenadin	90 öre—8,65
Siden-Foulard, tryckt	85 öre—3,85	Siden-Bengalin	kr. 1,75—8,35

pr mtr. **Siden-Armures, Monopols, Cristalliques, Moire antique, Duchesse, Princesse, Moscovite, Marcellines, sidentäcken** och färger sidan m. m. porto- och tullfritt till hemmet. Profver och katalog omgående. — Dubbelt porto till Schweiz.

G. Hennebergs Siden-Fabrik, Zürich
(K. & K. Hofleverantör.)

Prof. G. Cederschiöld

behandlar kronisk Näs- och Svalgkatarr medelst inre smärtfri massage (med instrument).

Engelbrektsgratan 5. Tel. Östern. 28 26

Blommor fr. Rivieran

erhållas i en liten trä-ask fullst. fränkerad mot insändande af kr. 1:20 i svenska frimärken till Ankefru Lindholm, Corso Mentana 29, Genua.

MUSIK-INSTRUMENTER

af alla slag, af alla slag, Strängar och Tillbehör. Prisk. sändes gratis. erhållas bäst och billigast från A. Th. Nilssons Musikhandel, Norrköping.

Lektyr!

Ett antal äldre ärgångar realiseras till betydligt nedsatta priser och erbjuda för dem, som förut ej äga desamma, en billig, omväxlande och lärorik lektyr. Mot insändande af nedannämnda belopp till Expeditionen af Idun, Stockholm, erhålles inom Sverige portofritt:

Idun 1893 (nr 1 felas)	2: 25
Idun 1894 (komplett)	2: 25
Idun 1895 (julnummer oberäknadt)	2: 50
Idun 1896 (d:o d:o)	2: 50
Idun 1897 (d:o d:o)	3: —
Idun 1898 (med juln.)	3: 50
Iduns julnummer 1894	0: 20
Iduns julnummer 1898	0: 55
Barngarderoben 1898 (12 nr)	1: —
Kamraten 1894 (nr 19 felas)	1: 25
Kamraten 1895 (nr 7 felas)	1: 50
Kamraten 1897 (nr 18 felas)	1: 50
Kamraten 1898	2: —

För utstyrslar,

Duktyger, linne- och bomullsvavar, billigast hos **BRÖDERNA SVENSSON & C:o**, 16 Hamngatan 16.

Nestlé's Barnmjöl.

Bästa näringsmedel för barn. 30-årig framgång.

Säljes på alla apotek. Partiförsäljning Instruktionsapoteket Nordstjernan. Prof gratis från HECTOR & C:o, Skeppsbron 18, Stockholm.

Banyuls Trilles.

Ett aptitgivande, magstärkande vin, afsedt för konvalescenter och svaga personer i allmänhet. Rekommenderadt af många hrr läkare.

Pris pr butelj kr. 3,50 hos **Högstedt & C:o**, Stockholm, 39 Regeringsgratan

Skidor

af svenska, norska och finska typer. **Lappskor** (skydda mot goldrag och kyla i allmänhet), Bambuskidstafvar, Ragssockor, Bandskor m. m. OBS! Rikt illustr. priskurant gratis på begäran. **Carl Liljefors, Upsala.**

C. H. Lagerström Stockholm **Frejamagasinet** Sybehörs- och Modeaffär. Specialitet: Garneringsartiklar till klädningar o. kappor.

Örebro Kex

Bäst! * Billigast!

Säljes hos herrar Speceri-, Dellkatess- och Kaffehandlande.

ÖRNS A telier för Damtoiletter

Stockholm, 19 Tunnelgatan rekommenderas i benägen åtanke. Välskilt elegant snitt till moderata priser. Särskild afdelning för beställningar från landsorten, som utföras omsorgsfullt utan profning då ett välsittande lif insändes jämte längdmått på kjolens bak-, sid- och framväd, och då för ändamålet särskildt konstruerade mekaniska byster inköpts, kan hvarje figur påräkna ett välsittande arbete. Finaste rekommendationer öfver hela landet. Förfrågningar besvaras omgående. Telegrafadress ÖRNS, Stockholm. (S. T. A. 58410)

HÖGSTA UTMÄRKELEN vid Stockholmsutställningen 1897 erhöill *F. Paulis* *Elekta Eau de Cologne* för den öfverträadt friska och fina vällukt. (S. T. A. 66018)

Gratis sändes efter ingången rekvisition portofritt profex. af Bredablick och Sveriges Rikes Lag. Redaktionen af Bredablick, Stockholm. (S. T. A. 66087)

GÖTEBORGS

den finare Specerihandeln i landet Efter Engelsk metod KONGL. Hofleverantör **K E X** Gulddedalj 1891 * 1896 * 1897

Sparkasseräkning

Räntegodtgörelse 5 proc. I landsorten boende torde hänvända sig direkt till banken.

Aktiebolaget Stockholms Diskontobank

Hufvudkontor: 1 Regeringsgatan 1 Afdelningskontor: HÖTORGET 8.

Aktiebolaget Sundsvalls Handelsbank, Gustaf Adolfs Torg nr 14,

godtgöra ä sparkasseräkning 5 %. Å hvarje bok kan lyftas intill kr. 1,000 i månaden utan särskild uppsägning.

Bankaktiebolaget Stockholm—Öfre Norrland,

Drottninggatan 6. Hushållräkning 5 %. Kassafack till 15, 20, 25 kronor.

När det blir kyligt

smakar en god kopp kaffe bättre än eljest, synnerligast om Edert kaffe är blandadt med **Stockholms Kaffe-Artiebolags** berömda **Intubikaffe**, som af de mest framstående professorer och läkare erkännes att som tillsats göra kaffet hälsosamt, billigt, drygt och välsmakande, och skyddar man sig äfven därigenom mot kaffeförgiftning, som uppstår vid bruk af kaffe enbart. Detta **Intubikaffe** säljes i hvarje välordnad speceri- och diversehandel i paketer å 25 och å 10 öre, men bör man akta sig för alla värdelösa efterrapningar, som gå under namn af äkta, prima eller andra benämningar, hvarför man bör efterse att å hvarje paket är tryckt firmans namn, **Stockholms Kaffe-Artiebolag**, samt dess fabriksmärke med ordet »Patent», ty endast dessa äro verkligt äkta och garanterade att innehålla den hälsosammaste och bästa kaffetillsättning.

Präst-Ost,

halft, vägande 7 kg. styck, säljes å 1 pr kg. mot efterkr. Vid köp af 40 fraktfritt. **V. E. Forsell, Göteborg.**

Rekvirera till Julklapp

åt edra gossar några af mina maskiner och de bli säkert nöjda. Ångmaskiner finnas i olika storlekar pris kr. 2:50, 3, 4, 5, 7, 11, 12:50, 20, 30. Praktiska ångbåtar kr. 4:75 och 6. Modellmaskiner och axelledningar m. finnes. Rekvisitioner för jul torde insändas med omgående och åtföljas af likvid. **Albert Brunskog, Eskilstuna**

ovanliga hyllningen att taga af sig hattarne. — Vid stadens halfsekelsjubileum i fjol paraderade Gillet med en imitation af John Ericssons Monitor, från hvars roterande torn man affyrade den ena salvan efter den andra.

I de svenska hufvudstadstidningarna läste man i fjol sommar åtskilligt om en kommitté, som bildats i Worcester i syfte att åt stadens nya konstmuseum förvärfva en gipsafgjutning af J. P. Molins »Bältesspannare». En en-dollars-subskription sattes i gång, och inom kort beställdes gruppen af den nyligen aflidne skulptören J. A. O. Nyholm vid Nationalmuseum. Och när den var färdig för utskjeppning, bekostade »Eolus» hufvudredare, grosshandlare J. Lovén, och vidare Thingvallablaget *frå* frakt för densamma. En vacker artighet mot våra konstalskande landsmän i Worcester! Såsom ett bevis på ett godt och solidt svenskt arbete, såväl med afgjutning som ock med inpackning och transport, kan jag icke underlåta att anföra, att när de fyra väldiga packlärarne den 3 oktober öppnades i Worcester, befanns gruppen vara alldeles oskadad, hvilket var så mycket mera glädjande, som hvarenda gipsafgjutning från Europa till museet förut befunnits vara mer eller mindre sönderslagen, somliga helt och hållet i bitar.

Jag har nu i några korta drag försökt återgifva profilen af ett svenskt mönstersambälle i Amerika. Mycket mera vore att tillägga. Jag har emellertid visat, att våra landsmän i Worcester med värdighet och takt häfda urgammal svensk frihet och ära. Jag skulle kunna tala åtskilligt om svenskarnes fester i kyrkorna, i förenings-salarne eller i hemmen. Och där behöfvas minsann inga stimulerande medel för att framkalla hög stämning eller att låta fosterlandskänslan taga ut sin rätt. Kraftigt ljuda våra sköna svenska sånger därute. Det finga vi svensk-svenskar höra, när de svensk-amerikanska sångarne voro här under konungens jubileum. Huru de, på sitt vis, sjöngo Björneborgarnes marsch ha vi i god hägkomst. Själftve konung Oscar gaf signalen till den väldiga bifallsstorm, som utbröt, och som icke lade sig, förrän sången bisserades.

KUNGL. TEATERN. Under hr V. Stenhammars ledning gafs i tisdags f. v. den andra symfonikonserter, hvars program upptog ej mindre än tvänne symfonier, nämligen Franz Berwalds n:r 4, ess-dur, och Hugo Alfvéns n:r 2, d-dur. Den senare gjorde sig ännu bättre gällande än förra gången och vittnar otvetydigt om den unge tonsättarens framsläende begåfning och kommer åhöraren att med spändt intresse motse hans nästa större komposition. Berwalds symfoni var liflig och anslående och minde i all sin ursprunglighet om klassiska förebilder sådana som Beethoven och Cherubini. Mellan de båda symfonierna utfördes Tor Aulins violinkonsert n:r 3, c-moll, med tonsättaren själf i violinstämman. Såväl hr Aulin som hr Alfvén finga framträda och motaga publikens hyllning. Konserten bevistades af konungen, prins Carl och prinsessan Ingeborg samt hertiginnan af Dalarne.

VIOLONCELLISTEN FREDRIK TROBÄCK hade lyckats samla en rätt talrik publik till sin konsert i Vetenskapsakademiens hörsal. Konsertgifvaren föredrog med ypperlig teknik och varm ton Haydns konsert för violoncell, d-dur, samt tvänne småstycken, af hvilka Poppers tekniskt fordrande Elfentanz utfördes så ypperligt, att publiken begärde och erhöill ett extranummer. För öfrigt hade man det sällsynta nöjet att få höra konsertmästaren L. J. Zetterqvist som solist. Han föredrog med kraft och finess violinstämman i Schumanns förtjusande a-moll-sonat. Programmet afslöts med Beethovens Trio för piano, violin och violoncell, ess-dur, som naturligtvis hänryckte publiken och tvifvelsutan skulle gjort det ännu mer, om de exekverande låtit sig starkare besjålas af mästarens ande. Som pianist biträdde förträffligt hr J. G. Jacobsson, välkänd från de senaste Marteau-konserterna.

HYLIN & CoS

FABRIKSAKTIEBOLAG

KONGL. HOFLEVERANTÖR.

UTSTÄLLNINGSTVÅLAR:

VIOL, HYACINTHE, HÉLIOTROPE, SYRÉN M. FL.

THEA-ROS-PARFYM M. FL.

prisbelönta vid 1897 års utställning med

GULDMEDALJ

Försäljes i våra butiker

8 Regeringsgatan — Vesterlånggatan 16.

A. T. 64 69.

A. T. 24 97.

samt hos alla finare parfymhandlare i riket.

EN MUSIKALISK soare af mindre vanligt intresse kommer, såsom förut är nämnt, att gifvas i Vetenskapsakademiens hörsal tisdagen den 5 december till förmån för det under bildning varande Musikhistoriska museet. Några af våra mest uppburna konstnärer på det vokala och instrumentala området ha nämligen sammanslutit sig för att medverka vid denna i sitt slag ovanliga konsert. Sålunda komma sångnummer att föredragas af grevinnan Mathilda Taube och hr John Forsell, en violinkvartett kommer att utföras af hrr Lars Zetterqvist, Fridolf Book, Conrad Nordqvist och Franz Neruda, hvarjämte ett par nummer för viola d'amore och luta komma att utföras af kammarmusikus Fredrik Sörensen och hr Sven Scholander, hvilken sistnämnde man dessutom får höra föredraga några sånger med lutaackkompagnemang. Till öfriga sångnummer utföres ackompagnemang på några Musikhistoriska museet tillhöriga instrument, hvaribland en spinett, sign. Joannes Carcassi 1698, och ett clavichord, sign. Pehr Lundborg 1787, och har hr Herman Berens därvid lofvat sin medverkan. Programmet skall upptaga uteslutande äldre kompositioner, dock af fullkomligt populär art.

Smycken
med briljanter o. pärlor och kulörta stenar, modernaste och största urval till billigaste pris hos
K. ANDERSON,
Hofjuvelerare,
1 Jakobstorg 1.

Crème de Cholepalmine,
utmärkt hudmedel mot köld,
säljes i tuber å 30 öre och 1 krona
hos **Herrar Speceri-, Färg- och Parfymhandlande**
m. f. samt å Apoteken.

Emilie Flygare-Carlén.
Hvem känner icke namnet på Sveriges förnämsta författarinna, hvars arbeten gått längre öfver världen än någon annan svensk författares och som öfversatts till sjutton språk?
Emellertid torde fru Carlén af den nutida publiken vara mindre känd, och äfven de, som en gång läst henne, skola helt säkert med glädje förnya hennes bekantskap.

Aktiebolaget Svenska Kernfabrikens
prisbelönta
Hushållskernor
rekommenderas hvarje husmoder.
Prospekt och prisurant franko från
A.-B.
Svenska Kernfabriken,
Stockholm.

Genom apotek och hrr handlande samt direkt erhålles
Santalmissionens
TE
Broken Orange Pekoe å 6: 40 pr kg.
Nästan omedelbart färdigt för servering. Drygast.
Märk! Vi sälja ännu prima sort oblandad 3 å 4 kr. billigare pr kilo än vissa andra firmor.
Pekoe å 5: 60 pr kg.
Mindre aromrikt. Utmärkt hvardagste. Insänd 40 öre i frimärken, så erhålles prof f önskad sort.
Santalmissionens Tedepot,
Trievaldgränd 2, Stockholm.

Aktiebolaget
Per Perssons Väf- o. Stickmaskin,
Drottninggatan 21 B, Stockholm.
Guldmedalj Malmö 1896, Stockholm 1897.
Nutidens bästa
STICKMASKINER.
Omsorgsfullaste arbete. Största användbarhet. Billigaste pris. Köpare erhålla undervisning gratis.

Märklig romannytet!
RAMONA, berättelse från Kalifornien af **Helen Jackson.**
Pris Kr. 3: 50.
Denna högst intressanta roman är det första på svenska utgifna arbetet af den i sitt hemland så uppburna författarinna.
Ur pressen: »Fri från till och med hvarje anstöllig antydan, är »Ramona» en bok, som ypperligt lämpar sig såsom familjeläsning, och hvilken roar och förströ, men äfven odlar och bildar det för ädla intryck mottagliga sinnet. Vi sätta denna roman obetingadt bland de alla förnämsta, som på rätt länge flyttats öfver till vårt språk.»
Helsingborgsposten.
»Det är helt enkelt en förtjusande berättelse, som med öfversättandet af detta den amerikanska författarinna's arbete öfverlämnas åt svenska läsare.»
Tidning för Skaraborgs län.
»Mrs Jacksons berättelser tillhöra de mest tankediga, klangfulla och verkligt fantasirika som skrivits. Hon är född skald och hennes prosa genomändas af utomordentlig poetisk flykt och styrka.»
New-York Express.

Oöfverträffad till frambringande af en vacker hud.
KALODERMA
• KALODERMA-GELÉE • KALODERMA-TVÅL •
F. WOLFF & SOHN, KARLSRUHE.
Erhålles å Apoteken samt 1:sta klassens Parfyeri- o. Frisér-Affärer.

Solfjädrar, Teaterkikare och Kikarefodral,
stort urval hos **K. Forsberg & Co, Nya Operahuset.**

Köp alltid radiatorsmör!
Via postlinien **SASSNITZ—TRELLEBORG**
Inredas den snabbaste förbindelsen till kontinenten medelst de stora, elegant och bevämt inredda *hjulångarne Svea* och *Germania* samt propellerångarne *Rex* och *Imperator*. OBS! Endast en tullbehandling! Vidare genom von Essen & Frick, Malmö, Kontinentkontoret, Trelleborg, och Stockholms Resebureau, Stockholm, genom hvilken seare biljetter för resor öfver hela världen tillhandahållas. Svenska rundresbiljetter utlämnas genast utan tillägg af provision.

I den dagliga **Stockholmstidningen** **DAGEN** börjar 1 December införandet af en bland fru Carléns mest berömda och intressanta romaner: »Ett år» eller »En äktenskaps historia».
För December månad kostar **DAGEN** vid prenumeration på posten endast 10 öre, hvartill kommer post afgiften.
Gratis och extra erhålla prenumeranterna för Dec. en ypperlig, prisbelönt svensk originalroman på 232 stora kvartsidor, motsvarande i vanligt följetsformat c:a 500 boksidor.
Dessutom erhålla samtliga prenumeranter under december gratis ett innehållsrikt, illustrerat julnummer.
En hvar bör begagna detta tillfälle att så godt som gratis dels göra bekantskap med Sveriges trefligaste dagliga tidning, dels förskaffa sig en värdefull och rikhaltig läsning.

Bolinders Gaskök
ekonomiska — hållbara — billiga.

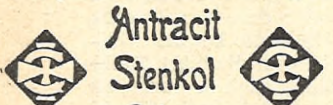

Husmodrar!
Spara
är lösen för varje husmoder med en begränsad hushållspenning!
Huru göra en verkligt stor besparing? Jo, använden i Edra hushåll Pellerins Margarin, Göteborg, som är bäst, drygast och billigast!

Världens bästa Zitrtra, lättlärd inom 1 timme.

H. G. Söderbergs
Import-Aktiebolag.

Äkta Marie-Briquetter.

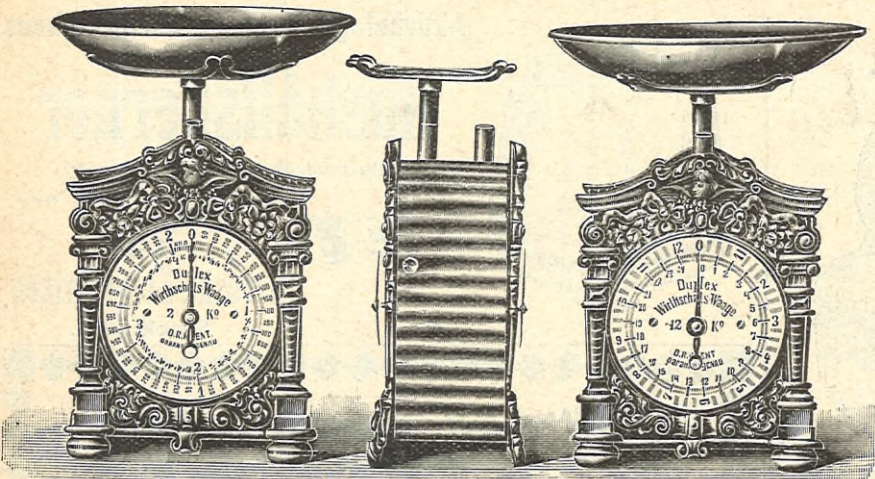

Kontor: Slussplan 63A.
(Räntmästarehuset)
Allm. Tel. 25 82 & 4 51.
Riks- " 575.

Allm. tel. 4670.

Hos **G. R. Feychting**, Stockholm

Rikstel. 483.

Ny, praktisk hushållsvåg med lös emaljerad skål.

Den ena tafan graderad för hvar 10 gram visar vikten till 2 kilo.

Den andra tafan graderad för hvar 50 gram visar vikten till 12 kilo.

Båda taforna angifva på samma gång gamla vikten i skålpund.

Pris 10 kronor! Till landsorten mot postförskott fraktfritt för 11 kronor.

Det bästa till sist!

FLORAS

starkt koncentrerade antiseptiska preparat

TIP-TOP

rekommenderas såsom varande det **allra förnämsta** till tändernas, munnens, svalgets och hudens vård.

Då den önskan uttalats, att jag skulle anställa jämförelse mellan ifrågavarande **munvatten** med de i vår handel förekommande starkaste sådana, så har jag prövat dessa på förmåga att i 5 proc. utspädning döda en af de mest seglivade bakterier. Vid lika förfarande har jag funnit att **Vademecum**, **Gahnelit**, koncentrerad **Stomatol** samt detta preparat ofta gifvit tämligen lika resultat, *ej så sällan har "Tip-Top" till och med visat sig öfverträffa det ena eller andra preparatet.*

På begäran får jag äfven tillägga, att "**Tip-Top**" bör lämpa sig särdeles väl till att vid hostsjukdomar, såsom tuberkulos, influensa och katarrer, desinficera näsduken och därigenom hindra smittas öfverförande.

Stockholm den 19 Dec. 1898.

E. Almquist, Professor i hygien.

"TIP-TOP"

är ett utmärkt medel mot **tandvärk**, **ekzem** och **halsåkommor**.

Se vidare de hvarje flaska åtföljande intygen.

Finnes öfver allt.

Tekniska Aktiebolaget **FLORA**, Gefle.

Züricher-Sidentyger

till fabrikspriser franko och tullfritt
från 50 öre pr meter till kr. 20.

Tillkännagifves.

Undertecknad, som under de sista 16 åren innehaft större etablissement »des Modes et Robes», dels i Europa och senast i Newyork, och som äger den största möjliga erfarenhet uti damskrädderi, beder härmed få rekommendera sig hos Stockholms ärade damer med utförandet af allt hvad till yrket hör.

Allt arbete garanteras förstklassigt och så väl enklare som elegantare dräkter utföras med den »snitt et confection» som endast erfarenheten förmår.

Blifvande kunder kunna därför med det största förtroende öfverlämna de mest dyrbara tyger och garvttyr till förfärdigande. »Modeller af senaste moder»

Tills passande affärslokaler kan anskaffas mottages och utföres allt arbete uti min privata våning, 46 Kammakaregatan. OBS! Endast 3 hus från Drottninggatan. Högaktningsfullt

Allm. Tel. 15723.

M.me **ANNA STRANDBERG.**

JOH. LUNDSTRÖM & C:o.

Stenkol, Cokes,

1:a maskinkrossad **Anthracit,**

bästa bränsle för illuminationskaminer och värmeneccessärer.

Carré-Briketter

för kokspisar, kakelugnar, strykugnar m. m.

Allm. tel. 22 88. Kontor: 22 Skeppsbron 22. Rikstelefon 427.

Allm. tel. 60 19. Försäljning: 5 Strandvägen 5. Rikstelefon 22 20.

Allm. tel. 61 98. Filial: 1 Farmmätaregatan 1. Rikstelefon 20 12.

Olaus Olssons Kolimport-A.-B.
Stockholm.

1:ma **ANTHRACIT.**

Hushållskol. Cokes. Marie-Briketter

Allm. 8 68.
47 36.

Riks- 179.

Rekvirera profver af våra nyheter i svarta, hvita & kulörta siden-tyger. Gediget urval till **bal-, sällsaps- och promenadtoalletter.** Sändas direkt till privatpersoner meter- & styckewis.

E. Spinner & C:ie,

Zürich, Schweiz

förr J. Zürriers Sidenfabrik, äldsta Siden-etablissementet i Zürich, grundlagt 1825

Blott 10 öre

samt afgiften till posten, 20 öre, eller tillsammans blott 30 öre kostar

Stockholms-Tidningens
Landsortsupplaga

på prof

för Dec. = 30 nummer för 10 öre!

Illustrationer hvarje dag!

Obs! 7 nummer hvarje vecka! — Julnum-mer gratis!

GREFVINNAN SAGA, mycket intressant svenskt original på 686 sidor, lämnas särskildt till **alla** prenumeranter för 1900. Början utdelas i December.

Stockholms-Tidningen, som är **Skandinaviens** ojämförligt mest spridda dagliga tidning, har nu en daglig upplaga af

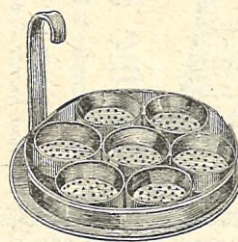
100,000 ex.,

hvilket bäst visar, hur **allmänt** omtyckt tidningen är.

Prenumerera på prof **skjundsammast**, så att **alla** numren erhållas!

Det särskilda priset för Dec. finnes kungjordt i **Generalpoststyrelsens** **Bi-hang Nr 47.**

Blott 10 öre!

Äggförlorare,
ny, omtyckt modell.

Pris kr. 2.—
Till landsorten mot efterkr.

JOSEPH LEJA, STOCKHOLM.

EN TREFLIG DUBLETT

uthyres åt ensam person, med eller utan inackordering, i officersfamilj, Svar till »K. H. S.», adress Iduns byrå, Klara Södra Kyrkogata 16, Stockholm. (819)

I BILDAD, treflig familj på egendom nära I Stockholm önskas en bättre flicka som sällskap och hjälp. Norra Inack-byran, Mäster-Samuelsg 62, Stockholm. 11-3.

EN UNG FLICKA

önskas i en yngre, enkel familj, där två jungfrur finnas, för att med någon hjälp efterse tre barn resp. 5, 3½ och 2 år, samt för öfrigt gå frun tillhanda. Svar med fotografi, löneanspråk och uppgift på referenser till »Familj», Vesterås p. r.

EN FLICKA, kunnig i sömnad, van vid inomhus förefallande göromål, med ordningssinne och omtänksamhet, får plats nu genast om fotografi, lönevillkor och goda rekommendationer insändas under adress »God plats», Kärda p. r. (837)

BARNFRÖKEN,

kompetent att hjälpa två 10 och 9 års barn (gosse och flicka) med lexläsning i de ämnen, som förekomma i läroverk, och som dessutom är kunnig i musik, handarbete och sömnad, erhåller plats. Betyg o. foto-grafi jämte lönepretentioner till Frt. Johans-son, Stadshotellet i Eskilstuna. (G. 92236)

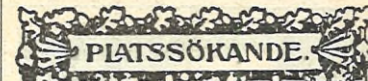
EN ANSPRÅKSLÖS FLICKA kunnig i matlagning och villig att med hjälp till de större systorna sköta ett mindre hus håll får plats genast. Svar till A. v. Engeström, Gökbo-Altuna. (821)

EN UNG FLICKA kan, mot fritt vivre, få komma som skrifv och hushållshjälp hos familj på landet. Svar med fotografi torde innan årets slut insändas till denna tidnings byrå under adress »A.»

Skicklig tricostickerska får plats i familj nu genast. Betyg o. foto-grafi till »E. L.», Sörmlandspostens kontor Eskilstuna. (G. 92238)

TJÄNSTEN

som epidemisjuksköterska i Öfre Fryksdalens distrikt kungöres härmed till ansökan ledig. Sökande bör hafva fyllt 22 år, hafva god fräjd, vara frisk och äga goda kroppskrafter samt bör hafva tjänstgjort 6 månader på större sjukhus och 1 månad å större epidemisjukhus. Lönevillkor 500 kronor för år med tillägg af 25 öre för hvarje tjänstgöringsdag samt fria resor under förrättningsdagarna. Tjänsten tillsättes för 3 år räknadt från 1 januari 1900 med 3 månaders ömsesidig uppsägning och bör den, som till tjänsten blifver antagen, ställa sig till efterrättelse gällande instruktion. Ansökan jämte intyg böra före 15 december 1899 vara inlämnade till provinsialläkaren i Öfre Fryksdalens distrikt under adress **Torsby.**

LÄRARINNA.

En äldre, allvarlig och undervisningsvan lärarinna önskar på nyåret plats i bildad familj. Undervisning lämnas i vanliga skolämnen, franska, tyska och engelska språken samt musik och handarbete. Franska talas flytande. Grundliga musikstudier. Goda betyg och referenser. Lönen 500 kr. Närmare upplysning lämnas af fröken C. Wallmark, föreståndarinnan för Högre flickskolan, Skara. (836)

BILDAD, duglig, ordentlig flicka önskas på plats. Väl kunnig i matl., bak, sömnad, handarb. m. m. Svar »Idog», Iduns exp. f. v. b.

MOT FRITT VIVRE

önskar en ung språkkunnig lärarinna under julen ferieläsning i godt hem. Svar till »99» Nyköping p. r. (833)

Undervisningsvan lärarinna

önskar plats till nyåret. Kunnig i all svenska ämnen och språk. Svar till »2» år, Jönköping. (831)

Husmodrar!

En ung flicka (pålitlig) ur ett godt hem önskar plats som biträde i familj. Svar torde tacksammast sändas till Ånkefru S. Nilsson, Slottsbacken 8, Visby, Gotland. (605)

EN GLADLYNT, FÖRLOFVAD flicka önskar mot fritt vivre komma i god och vänlig familj, helst på landet, för att få deltaga i hushållet och lättare göromål inomhus. Svar till »X.», Nyköping p. r. (606)

Pension för unga flickor

Utbildning kan erhållas hos undertecknad i språk, musik, målnings m. m., äfvensom i handelskorrespondens och bokföring. Referenser: Grosshandlare Frans Malmros, Trelleborg, Pastor A. Rydberg, Växjö. **MARIE CLAUDI**, Celle, Hannover.

ETT BARNLÖST PRÄSTFOLK, som både äro vana vid undervisning, mot taga från början af nästa år 2 gossar till inläsning i allmänna läroverkets 4 första klasser. Och vilja vi söka gifva såväl ett godt hem som grundlig undervisning. Bref till »S.», adr. Atorp (Värmlands län). Referenser: kontraktsprosten, hofpredikanten m. m. L. G. Lindström samt rektor vid allm. lärov., fl. d:r S. W. Tenow, Kristinehamn.

DAME FRANÇAISE, protestant, diplomée, recevrait deux jeunes filles comme pensionnaires: meilleures references. Adresse: Mademoiselle de Breynne, Avenue Lemaire, Maites-Bains, Nord-France.